

Innst. 41 L

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 134 L (2009–2010)

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i forsikringsvirksomhetsloven (skadeforsikring)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Finansdepartementet legger i proposisjonen frem forslag til nye lovregler om skadeforsikring. Forsikringsvirksomhet legger til rette for at forsikringskunder kan få avlastet risiko, og dermed oppnå en grad av økonomisk trygghet i forhold til hendelser i fremtiden.

Forsikringsvirksomhetsloven skiller mellom livsforsikring og skadeforsikring. Livsforsikring er ofte utformet som langsiktige avtaler med oppsparring av kapital som kommer til utbetaling ved oppnådd alder eller ved død, sykdom eller uførhet. Skadeforsikring innebærer at et forsikringsselskap, mot forhåndsbetaling av en premie, påtar seg risiko for skade på eller tap av ting, rettigheter eller andre fordeler, eller risiko for erstatningsansvar eller kostnader. Begrepet skadeforsikring omfatter også ulykkesforsikring, sykeforsikring og annen personforsikring som ikke er livsforsikring. Sammenlignet med de fleste former for livsforsikring er de fleste former for skadeforsikring mer kortsiktig, og skadeforsikringsavtaler løper normalt i perioder på ett år eller mindre.

EØS-reglene som svarer til EUs direktiver på forsikringsområdet krever at livs- og skadeforsikring skal drives i hver sine selskaper. Et slikt skille ble innført i norsk rett i 1911. Det er likevel etter norsk rett en viss adgang for skadeforsikringsselskaper til å tilby enkelte livsforsikringsprodukter, og for livsforsikringsselskaper til å tilby enkelte skadeforsikrings-

produkter. Etter norsk rett er det også krav om at kredittforsikring drives i egne selskaper.

Det var 44 skadeforsikringsselskaper med norsk konsesjon på skadeforsikringsmarkedet per 31. desember 2009. I tillegg har 29 filialer av utenlandske selskaper meldt fra til tilsynsmyndigheten om virksomhet i Norge. Av disse har to (TrygVesta og If) betydelige markedsandeler. Selskapene forvaltet samlet ved årsskiftet totalt om lag 179 mrd. kroner. Samlet forfalt bruttopremie var i 2009 om lag 57,5 mrd. kroner. Målt etter forfalt bruttopremie hadde de fire største aktørene på skadeforsikringsmarkedet (Gjensidige, If, TrygVesta og Sparebank 1) en markedsandel på rundt 64 prosent.

Regulering av skadeforsikring skal legge til rette for betryggende og hensiktsmessig drift i selskapene som både ivaretar kundenes behov for forsikringsprodukter og selskapenes behov for hensiktsmessige rammebetingelser. Skadeforsikring reguleres dels av forsikringsvirksomhetsloven, og dels av forsikringsavtaleloven. I proposisjonen legges det bare frem forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven.

Stortinget vedtok nye regler om livsforsikringsvirksomhet høsten 2004 på bakgrunn av Ot.prp. nr. 74 (2003–2004). Ny lov om forsikring ble vedtatt våren 2005 på bakgrunn av Ot.prp. nr. 68 (2004–2005). Som det fremgår av Ot.prp. nr. 68 (2004–2005), ble daværende regler om skadeforsikring flyttet til et nytt kapittel 12 i forsikringsloven med bare mindre endringer i forhold til gjeldende rett.

Banklovkommisjonen fullførte arbeidet med utkast til nye virksomhetsregler for skadeforsikring høsten 2008. Utkastet er en parallell til de allerede vedtatte reglene om livsforsikringsvirksomhet i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9. Lovforslaget i proposisjonen bygger på utkastet fra Banklovkommisjonen. Det foreslås hovedsakelig endringer i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 12 om skadefor-

sikring, men også noen endringer i de alminnelige reglene om forsikringsvirksomhet i forsikringsvirksomhetsloven.

Banklovkommisjonen arbeider nå med et utkast til ny samlet finanslov. Dette vil innebære at bl.a. forsikringsvirksomhetsloven konsolideres inn i den samlede finansloven. Departementet vil komme tilbake med forslag om slike endringer (innkonsolidering) på bakgrunn av utkastet (utredningen) fra Banklovkommisjonen og høringen av dette.

EU er i ferd med å utarbeide nye regler om solvenskrav for forsikringsselskaper. Overordnede nye regler for forsikringsselskapers soliditet (Solvens II) er tatt inn i det nye konsoliderte forsikringsdirektivet i EU, som ble vedtatt 25. november 2009. Det konsoliderte forsikringsdirektivet samler reglene om adgang til og utøvelse av forsikring og gjenforsikring for både liv og skade. De nye direktivreglene i EU om solvens er rammeregler som trekker opp hovedlinjene for nye solvenskrav for forsikringsselskap, og disse direktivreglene skal suppleres med utfyllende regler i kommisjonsforordninger og/eller kommisjonsdirektiver. Formålet med nye solvenskrav er å fastsette krav til tekniske avsetninger og solvens (kapital) som bedre reflekterer risikoen i forsikringsselskap enn dagens EU-regler. Fristen for å gjennomføre nye regler som nevnt i norsk rett forventes å være 31. oktober 2012, og de nye reglene skal gjelde fra 1. januar 2013. Departementet tar sikte på å fremme forslag til lovregler for å gjennomføre EØS-regler om solvens i 2012.

I proposisjonen foreslår departementet å beholde kravet om konsesjon for å drive skadeforsikringsvirksomhet, å beholde skillet mellom skadeforsikring og livsforsikring og mellom skadeforsikring og kredittforsikring, og å videreføre forbudet i gjeldende rett mot at et forsikringsselskap driver forsikringsfremmed virksomhet. Det foreslås i tillegg bl.a. enkelte nye regler om selvforsikringsordninger, nye regler om skadeforsikringsselskapers salg av forsikringsprodukter for andre selskaper, og nye regler om skadeforsikringsselskapers markedsføring og bruk av salgskanaler. Skadeforsikringsselskapers premier, avsetninger og kapitalforvaltning er i dag hovedsakelig regulert i forskrift. Det foreslås at flere av bestemmelsene på disse områdene gis i lovs form. Det foreslås også nye lovregler om premietariffer i skadeforsikring, som svarer til bestemmelsene om premietariffer i livsforsikring. Det foreslås at det etableres en eller flere gjensidige utlikningsordninger for nødvendighetsforsikringer til privatpersoner og at det kan fastsettes nærmere regler for slike ordninger i forskrift.

Stortinget vedtok, på bakgrunn av forslaget fra Finansdepartementet i Ot.prp. nr. 68 (2004–2005), at korttittelen på den nye loven skulle være «forsik-

ringsloven», jf. Innst. O. nr. 92 (2004–2005) (19. mai 2005) og Besl. O. nr. 84 (2004–2005) (24. mai 2005). På bakgrunn av innstilling fra justiskomiteen ved behandlingen av Ot.prp. nr. 41 (2007–2008) om endring av forsikringsavtaleloven ble det vedtatt at korttittelen på forsikringsloven skulle endres til «forsikringsvirksomhetsloven», med virkning fra 1. juli 2008, jf. Innst. O. nr. 56 (2007–2008) og Stortingets vedtak (12. juni 2008). Referanser til «forsikringsloven» og til «forsikringsvirksomhetsloven» er derfor referanser til samme lov.

1.2 Bakgrunn for lovforslaget

Gjeldende bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven (1988) om skadeforsikring ble tatt inn som kapittel 12 i den nye forsikringsloven uten at det ble gjennomført en materiell vurdering av bestemmelsene i kapittelet.

Finansdepartementet ba 13. juli 2000 Banklovkommisjonen om å foreta de gjennomganger av regelverket for finansinstitusjoner som konkurranseflateutvalget anbefalte i NOU 2000:9. I mandatet ble det lagt til grunn at det var behov for en bred gjennomgang av regelverket for livsforsikring, og at det i denne gjennomgangen også skulle sees hen til parallelle behov for revisjon av regelverket for annen forsikringsvirksomhet.

Mandatet om gjennomgang av skadeforsikringsregelverket ble supplert ved at Finansdepartementet i brev 2. mai 2005 ba Banklovkommisjonen om å vurdere de grunnleggende spørsmål om selvforsikringsordninger i forbindelse med arbeidet med utredningen av skadeforsikringsvirksomhet. I brevet viste departementet til at Kredittilsynet har registrert en økende interesse for selvforsikringsordninger. Departementet ba Banklovkommisjonen vurdere om selvforsikringsordninger på denne bakgrunn er virksomhet som forsikringsselskapene kan drive, i henhold til virksomhetsbegrensningen i daværende forsikringslov § 6-1. I tillegg ba departementet Banklovkommisjonen belyse hvorvidt selvforsikringsordninger bør forbys eller om det eventuelt bør fastsettes vilkår for at slik virksomhet skal være forenlig med virksomhetsbegrensningene.

Mandatet om gjennomgang av skadeforsikringsregelverket ble ytterligere supplert av departementet i brev 23. november 2006, hvor departementet ba Banklovkommisjonen å vurdere spørsmål knyttet til forsikringsordninger som dekker kundens ansvar for overtredelsesgebyr eller bøter for ulike lovbrudd.

Banklovkommisjonen avga 29. oktober 2008 sin utredning nr. 20 om Skadeforsikringsselskapenes virksomhet, som er tatt inn som NOU 2008:20. Utredningen er enstemmig.

Banklovkomisjonens utredning ble ved Finansdepartementets brev 19. desember 2008 sendt på høring med høringsfrist 3. april 2009.

1.3 Oversikt over lovforslaget og innholdet i proposisjonen

Proposisjonen inneholder forslag til endringer i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) som innebærer at det tas inn et endret kapittel 12 i loven. Det foreslåtte kapitlet vil erstatte gjeldende kapittel 12 om skadeforsikringsselskapers virksomhet.

I proposisjonens kapittel 3 foreslås det regler for hvilken virksomhet et skadeforsikringsselskap kan drive, blant annet foreslås det å videreføre skillet mellom livsforsikringsselskaper og skadeforsikringsselskaper og kredittforsikringsselskaper. Det foreslås at skadeforsikringsselskaper kan forestå administrasjon av selvforsikringsordninger for foretak og institusjoner i tilknytning til at selskapet overtar forsikring for samme foretak eller institusjon. Det foreslås også å presisere at skadeforsikringsselskaper kan formidle forsikringer for andre forsikringsselskaper og at enkelte av forsikringsformidlingslovens regler får anvendelse på denne forsikringsformidlingen. Det foreslås også presisert at skadeforsikringsselskapet skal påse at deres agenter (distribusjonsledd/salgskanaler) oppfyller forsikringsavtalelovens krav om informasjon til forsikringskunden. Departementet foreslår videre at det inntas et forbud mot at skadeforsikringsselskaper kan markedsføre eller tilby forsikringer mot strafferettslige sanksjoner dersom forsikringen vil være i strid med rettsordenen.

I kapittel 4 er det foreslått regler om skadeforsikringsselskapers premier og premietariffer. Det foreslås en plikt for selskapene til å ha premietariffer for standardiserte produkter, og nærmere regler om hvilke opplysninger som skal gis til de som etterspør slike forsikringsprodukter. Det foreslås også regler om hvilken adgang og plikt selskapet har til å endre premien, og en regel om en begrenset adgang til å binde premien for en lenger periode enn ett år.

I kapittel 5 foreslås det nærmere regler om forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikring. Forslaget på dette punktet innebærer i hovedsak at gjeldende forskriftsregler løftes opp i lov.

I kapittel 6 er det tatt inn forslag om at skadeforsikringsselskaper skal ha oversikt over, helhetlig styring og god kontroll med de risikoer som knytter seg til selskapets virksomhet. Det er også foreslått en bestemmelse som angir skadeforsikringsselskapers forvaltningskapital.

I kapittel 7 foreslås det at det etableres en eller flere utlikningsordninger for nødvendighetsforsik-

ringer til privatpersoner og at det kan gis nærmere regler om slike ordninger i forskrift.

I kapittel 8 er det foreslått at forsikringsvirksomhetsloven § 9-23 annet ledd endres slik at myndigheten til å fastsette nærmere regler om kontoføring og kontoutskrift legges til departementet.

For nærmere detaljer om gjeldende rett, Banklovkomisjonens forslag, høringsinstansenes merknader og departementets vurderinger og forslag vises det til proposisjonen.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Proposisjonen inneholder forslag til lovregler som skal gjelde for skadeforsikringsselskapene og deres virksomhet. De direkte konsekvensene for forsikringskundene antas, med noen unntak, å være begrensede.

Lovreglene er i stor grad en videreføring av gjeldende rett ved at sentrale hovedprinsipper for skadeforsikring, som i dag er regulert i forskrift, løftes opp i loven. Dette gjelder for eksempel de foreslåtte reglene om forsikringstekniske avsetninger og regler om risikostyring. Disse reglene antas ikke å medføre nevneverdige administrative eller økonomiske konsekvenser for selskapene eller for kontrollmyndigheter.

Reglene som foreslås om selvforsikringsordninger med forsikringselement kan ha enkelte administrative og økonomiske konsekvenser. For selskapene kan adgangen til å administrere selvforsikringsordninger med forsikringselement samt adgangen til salg av andre selskapers produkter medføre en bedre ressursutnyttelse innad i det enkelte selskap, ved at eventuell ledig kapasitet og kompetanse kan benyttes til slik virksomhet. De selskapene som velger å tilby slike tjenester kan tenkes å benytte ressurser til tilpasning og utvikling av produkter for slike ordninger samt til markedsføringa av disse ordningene. Imidlertid må man anta at for selskaper som velger å tilby slike tjenester vil nytten ved bedre kapasitetsutnyttelse og potensiell økt inntjening overstige eventuelle tilpasningskostnader. For kunder som ønsker å benytte seg av selvforsikringsordninger vil lovforslaget innebære at de kan få en tilpasset dekning av sitt forsikringsbehov innenfor lovregulerte rammer.

Bestemmelsene i lovforslaget om premietariffer vil kreve tilrettelegging hos selskapene for å opprette systemer som sikrer at potensielle kunder gis den informasjon de vil ha krav på. Dette vil kunne legge beslag på noen ressurser hos selskapene. Forslaget kan også bidra til økt gjennomsiktighet i skadeforsikringsmarkedet ved at kundene kan orientere seg i markedet uten unødig store kostnader eller bruk av ressurser. Dette vil kunne legge til rette for økt konkurranse i markedet.

Også lovforslaget om selskapenes adgang til å selge andres produkter vil kunne ha en effekt for kundesiden i markedet. Kundene vil kunne oppnå fordelene ved å samle flere av sine forsikringer gjennom én kanal, imidlertid kan det her også tenkes en kostnad ved at terskelen for at kunden velger å bytte forsikringsleverandør heves. Departementet legger til grunn at det ikke legges materielle hindringer for kundens rett og mulighet til selv å velge forsikringsleverandør.

Forslaget om å pålegge skadeforsikringsselskapene å påse at forsikringsagenter og forsikringsformidlere overholder opplysningsplikten, som følger av forsikringsavtaleloven, overfor kundene, kan føre med seg kontrollkostnader i et begrenset omfang for selskapene. Samtidig kan dette bidra til et mer oversiktlig marked for kundene.

Utligningsordninger for nødvendighetsforsikringer kan, avhengig av den endelige utformingen, forventes å kreve ressurser hos selskapene knyttet til etablering og organisering.

Lovforslaget gir ikke grunnlag for vesentlige nye arbeidsoppgaver i forbindelse med oppfølging og tilsyn i og med at skadeforsikringsselskapene allerede er underlagt konsesjonsplikt og tilsyn.

Det vil imidlertid i en periode være behov for oppfølging fra forvaltningen i form av gjennomgang og oppdatering av forskriftene på skadeforsikringsområdet. På enkelte punkter vil det være behov for tilpasninger og presiseringer i eksisterende forskrifter.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Thomas Breen, Gerd Janne Kristoffersen, Stein Erik Lauvås, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim, Anita Orlund og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Ida Marie Holen, Ulf Leirstein, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til nærmere omtale av merknader til de foreslåtte bestemmelser i Prop. 134 L (2009–2010).

Komiteen støtter at det fortsatt skal være skille mellom livsforsikringsselskaper og skadeforsikringsselskaper, og at skadeforsikringsselskaper kan forestå administrasjon av selvforsikringsordninger for foretak og institusjoner i tilknytning til at selskapet overtar forsikringer for samme foretak. Komiteen

støtter også forslaget om at skadeforsikringsselskapet skal påse at deres agenter oppfyller forsikringsavtalelovens krav om informasjon til forsikringskunden.

Komiteen mener videre at det er svært positivt at det foreslås en plikt for selskapene til å ha premietariffer for standardiserte produkter, og regler om hvilke opplysninger som skal gis til de som etterspør slike forsikringsprodukter. Komiteen støtter også forslaget om at det etableres en eller flere utligningsordninger for nødvendighetsforsikringer til privatpersoner og at det kan gis nærmere regler om slike ordninger i forskrift.

Komiteen har merket seg at de fleste høringsinstanser er positive til endringene i forsikringsvirksomhetsloven, men har merket seg at Forbrukerrådet ønsker å gå lengre enn lovforslaget i forhold til agenter og formidlers informasjonsplikt ved inngåelse av forsikringsavtaler, ved at også den enkelte person som formidler forsikring kan sanksjoneres ved brudd på informasjonsplikten. Komiteen er imidlertid av den oppfatning at den ordning som departementet legger opp til vil ivareta forbruker på en tilfredsstillende måte, ved at plikten til å påse at riktig informasjon gis pålegges selskapet. Dersom dette etter en tid skulle vise seg å likevel ikke være tilfelle må ytterligere innstramming vurderes.

Komiteen har videre merket seg innvendinger fra Finansnæringens Fellesorganisasjon (FNO) mot at selskaper som kjøper administrasjon av sine selvforsikringsordninger også må tegne forsikring i samme forsikringsselskapet. FNO mener dette kan skape ulike konkurransevilkår da utenlandske forsikringsselskaper ikke har et tilsvarende krav.

Komiteen er av den oppfatning at det er viktig med like konkurransevilkår på dette området. Komiteen mener derfor det vil være hensiktsmessig å gi en unntakshjemmel, slik at regelverket dersom direktivforståelsen skulle tilsi dette, også kan tilsvare den i våre naboland. For å sikre at den nye loven ikke er til hinder for dette, foreslår komiteen å supplere lovforslaget § 12-2 første ledd med følgende forskriftshjemmel:

«Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra vilkåret i første punktum.»

Komiteen forutsetter at hjemmelen ikke brukes i strid med norske EØS-forpliktelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har for øvrig ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet slutter seg med ett unntak til regje-

ringens forslag til endringer i forsikringsvirksomhetsloven. Disse medlemmer viser til omtalen av ordninger hvor kunden betaler for å få dekket sine eventuelle gebyrer, bøter e.l. pålagt i forbindelse med lovovertrедelser. Disse medlemmer peker på at regjeringen fremmer forslag om et generelt forbud mot slik virksomhet, jf. lovforslaget § 12-1 annet ledd. Disse medlemmer støtter ikke et slikt generelt forbud, da dagens ordninger etter disse medlemmers oppfatning fungerer, og at det fortsatt bør være en mulighet for kunden til å tegne denne type forsikringer.

3. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i forsikringsvirksomhetsloven
(skadeforsikring)

I

I lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-3 annet ledd første, annet og nytt tredje punktum skal lyde:

Skadeforsikringsselskaper kan bare overta forsikringer som regnes som skadeforsikring, jf. § 12-1. Finanstilsynet kan tillate at skadeforsikringsselskaper overtar livsforsikringer i form av rene risikoforsikringer som etter avtalen er av høyest ett års varighet og gir rett til utbetaling av erstatning som engangsbeløp, eller som oppfyller andre produktkrav fastsatt i forskrift gitt av Kongen. Kongen kan ved forskrift fastsette nærmere regler om kollektive forsikringer (gruffeforsikringer) knyttet til dødelighetsrisiko eller til uførisiko som omfattes av annet punktum.

§ 7-2 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere regler om pensjonsordninger og pensjonskasser som omfattes av paragrafen her, herunder forskrift om kommuners adgang til å ha pensjonsordning i interkommunal pensjonskasse og foretaks adgang til å ha pensjonsordning i fellespensjonskasse.

§ 9-23 annet ledd skal lyde:

Departementet gir nærmere regler om dette.

Kapittel 12 skal lyde:

Kapittel 12. Alminnelige regler om skadeforsikring

§ 12-1 Skadeforsikringsvirksomhet mv.

Tillatelse til å drive virksomhet som skadeforsikringsselskap gir adgang til å overta forsikringer som regnes som skadeforsikring. Som skadeforsikring regnes forsikring mot skade eller tap av ting, rettigheter eller andre fordeler og forsikring mot erstatningsansvar eller kostnader, samt ulykkesforsikring, sykeforsikring og annen personforsikring som ikke er livsforsikring.

Et skadeforsikringsselskap har ikke adgang til å markedsføre eller tilby forsikringer mot strafferettslige sanksjoner dersom forsikringen vil være i strid med rettsordenen. Departementet kan ved forskrift eller enkeltvedtak fastsette hva som forstås med forsikring i strid med rettsordenen.

§ 12-2 Selyforsikringsordninger

Et skadeforsikringsselskap kan forestå administrasjon av selyforsikringsordninger for foretak og institusjoner i tilknytning til at selskapet overtar forsikring for samme foretak eller institusjon. Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra vilkåret i første punktum.

Selskapet skal føre egen konto for hver selyforsikringsordning med avregning ved hvert årsskifte.

§ 12-3 Skadeforsikringsselskapers salgskanaler

Et skadeforsikringsselskap skal påse at deres agenter oppfyller kravene som følger av forsikringsavtaleloven §§ 2-1, 2-2, 11-1 og 11-2 ved inngåelse av forsikringsavtale med forsikringstakere.

Krav på erstatning i henhold til forsikringsavtale kan meldes til agenten. I forhold til forsikringsavtaleloven §§ 8-5 og 18-5 anses kravet fremsatt overfor skadeforsikringsselskapet den dag agenten har motatt meldingen.

§ 12-4 Forsikringsformidling mv.

Forsikringsformidlingsloven kapittel 7 om forsikringsagentvirksomhet med unntak av bestemmelsene i §§ 7-5 og 7-6 gjelder tilsvarende for et skadeforsikringsselskaps formidling av forsikring og for den person som forestår ledelsen av forsikringsformidlingsvirksomheten.

§ 12-5 Premietariffer

Et skadeforsikringsselskap skal ha premietariffer for standardiserte produkter eller produktkombinasjoner som selskapet markedsfører. De som etterspør slike forsikringer, skal på en enkel måte få opplysninger fra selskapet om premienivå og forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffene vil bli

lagt vekt på ved beregningen av premiene. Selskapet skal i premietariffen eller på annen måte fastsette regler om hvilke forhold på forsikringstakerens side som vil gi rett til premierabatt eller betinge premietillegg. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om premietariffer.

Opplysning om premien på en forsikring skal omfatte det samlede vederlag selskapet normalt vil beregne seg for å overta de ulike typer av risiko som omfattes av forsikringsvilkårene for de forskjellige produkter og produktkombinasjoner, og for å yte tjenester knyttet til produktene.

Selskapet kan benytte forskjellig premie overfor ulike kundegrupper når aktuarberegninger eller risikostatistikk gir forsvarlig grunnlag for å legge til grunn at den forsikringsrisiko kunder innenfor de ulike gruppene representerer, vil være forskjellig.

Selskapet skal ved utformingen av premietariffene og ved fastsettelse av premien sørge for at:

- selskapets premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes,
- selskapets premier vil være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte forsikringer blir oppfylt, og vil være betryggende ut fra selskapets økonomi,
- det ikke vil skje urimelig forskjellsbehandling mellom produkter, produktkombinasjoner eller kundegrupper.

Selskapet skal gi melding til Finanstilsynet om fastsatte premietariffer for livsforsikringer som nevnt i § 12-2 og om prinsippene for utformingen av slike premietariffer. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om meldeplikten.

Finanstilsynet skal føre kontroll for å påse at de premier som benyttes, er i samsvar med reglene i dette kapittel. Kongen kan forby bruk av premier som Kongen finner er ubetryggende eller urimelige.

Kongen kan fastsette regler om skadeforsikrings-selskapers plikt til å gi opplysninger om produkter, premier og forsikringsvilkår i skadeforsikring til informasjonsordning for finansielle tjenester.

§ 12-6 Endring av premietariffer

Et skadeforsikringsselskap kan endre sine premietariffer, og skal i så fall fastsette fra hvilket tidspunkt de nye tariffene skal gjelde.

Viser selskapets forsikringsresultater at selskapets premier for ett eller flere forsikringsprodukter ikke står i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes, skal selskapet vurdere om det er behov for premieendring. Selskapet skal endre premier som viser seg ikke å være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte forsikringer blir oppfylt.

For inngåtte forsikringer kan en premieøkning ikke gjøres gjeldende før fra første hovedforfall,

minst én måned etter at forsikringstakeren har motatt underretning om den fastsatte endringen.

§ 12-7 Beregning av premier mv.

Premien skal beregnes for ett år av gangen, og betales forskuddsvis hvert år, med mindre det er avtalt terminvis innbetaling i løpet av året, eller forsikringstiden er kortere enn ett år. Krav om betaling av premie skal angi hvilke poster som inngår i beregningen, og opplyse om andre forhold av betydning for størrelsen av premien.

Et skadeforsikringsselskap kan likevel avtale at årlig premie for en forsikring ikke skal økes, eller at årlig premie bare skal kunne forhøyes etter fastsatte retningslinjer i løpet av en periode på inntil fire år.

§ 12-8 Forvaltningskapital

Et skadeforsikringsselskap skal til enhver tid ha eiendeler som minst gir full dekning av minstekravene til forsikringstekniske avsetninger, selskapets øvrige forpliktelser og de lovfaste minstekrav til ansvarlig kapital.

§ 12-9 Risikostyring

Et skadeforsikringsselskap skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll med de risikoer som knytter seg til selskapets virksomhet.

Kongen kan i forskrift gi regler om aktuarkompetanse i skadeforsikringsselskaper. § 9-24 gjelder tilsvarende.

§ 12-10 Forsikringstekniske avsetninger

Et skadeforsikringsselskap skal til enhver tid ha forsvarlige forsikringstekniske avsetninger til sikring av sine forsikringsforpliktelser, og i alle tilfelle oppfylle de minstekrav til avsetninger som følger av regler fastsatt i eller i medhold av lov og forskrift.

Et skadeforsikringsselskap skal foreta avsetninger som omfatter premieavsetning, avsetning for ikke avløpt risiko, erstatningsavsetning, sikkerhetsavsetning, reassuranseavsetning og andre avsetninger til dekning av risiko avledet av forsikringsvirksomheten, samt avsetning til naturskadefond og garantiavsetning.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om beregningen av avsetningskravene.

§ 12-11 Premieavsetning. Avsetning for ikke avløpt risiko

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en premieavsetning som til enhver tid utgjør samlet uopptjent premie for forsikringer som løper på et bestemt tidspunkt.

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en avsetning til dekning av selskapets forventede erstatninger

og direkte og indirekte skadebehandlingskostnader for skadetilfelle som på et bestemt tidspunkt ikke er inntruffet, men som forventes å inntreffe i perioden frem til første hovedforfall for forsikringer med ikke avløpt risiko. Avsetningen skal til enhver tid tilsvare de forventede erstatninger og kostnader ved slike fremtidige skadetilfeller i den grad disse ikke må anses dekket av premieavsetningen.

Minstekrav til premiesetning og avsetning for ikke avløpt risiko beregnes etter regler fastsatt av Kongen i forskrift.

§ 12-12 Erstatningsavsetning

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en erstatningsavsetning til dekning av selskapets forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på et bestemt tidspunkt er inntruffet, men ikke oppgjort.

Erstatningsavsetningen skal omfatte forventede fremtidige direkte og indirekte skadebehandlingskostnader i forbindelse med slike skadetilfeller. Det skal tas hensyn til forventet kostnadsøkning.

Minstekrav til erstatningsavsetning beregnes etter regler fastsatt av Kongen i forskrift.

§ 12-13 Sikkerhetsavsetning

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en sikkerhetsavsetning som sammen med premieavsetningen, avsetningen for ikke avløpt risiko og erstatningsavsetningen er tilstrekkelig til å dekke selskapets forsikringstekniske ansvar.

Forsikringsteknisk ansvar beregnes etter regler fastsatt av Kongen i forskrift.

Kongen kan i forskrift fastsette særlige regler om beregning av sikkerhetsavsetning vedrørende selskapets ansvar knyttet til virksomhet gjennom filial i annen stat innenfor EØS-området.

§ 12-14 Reassuranseavsetning

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en avsetning til dekning av kostnader som påløper hvis en eller flere av selskapets gjenforsikringsselskaper ikke dekker sine andeler av de samlede erstatningsforpliktelsene. Ved mislighold av gjenforsikringsavtale skal selskapet foreta avsetning til dekning av forventet tap som følge av misligholdet.

Minstekrav til reassuranseavsetning beregnes etter regler fastsatt av Kongen i forskrift.

§ 12-15 Avsetning til naturskadefond

Et skadeforsikringsselskap som overtar forsikring mot naturskade skal foreta en avsetning til dekning av ansvar overfor Naturskadepoolen i samsvar med reglene i lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring med tilhørende forskrift.

§ 12-16 Avsetning til garantiordningen

Et skadeforsikringsselskap skal foreta en avsetning til dekning av ansvar overfor garantiordningen for skadeforsikringsselskaper, beregnet etter reglene i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker, forsikringsselskapenes garantiordninger og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner (banksikringsloven) § 2A-4 med tilhørende forskrift.

§ 12-17 Utlikningsordning

Det skal opprettes en eller flere gjensidige utlikningsordninger for nærmere angitte forsikringer (nødvendighetsforsikringer) for privatkunder. Kongen kan fastsette at skadeforsikringsselskaper som tilbyr slike forsikringer her i riket, skal være medlem av en utlikningsordning.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om utlikningsordninger som angitt i første ledd, herunder om medlemskap, hvilke forsikringer som skal omfattes, om utlikning mellom selskapene og om organiseringen av ordningen.

§ 12-18 Skadeoppgjør

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om takseringstjenester i skadeforsikringsselskap.

§ 12-19 Forskrifter

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler til utfylling og avgrensning av bestemmelsene i kapitlet her.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Kongen kan fastsette overgangsregler.

Oslo, i finanskomiteen, den 26. oktober 2010

Torgeir Micaelsen

leder

Gerd Janne Kristoffersen

ordfører

